EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.11.2017
SWD(2017) 382 final

**ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR**

**SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGEN**

***Följedokument till***

**Kommissionens förordning (EU) .../...**

**om fastställande av riktlinjer för elbalansering**

{C(2017) 7774 final} - {SWD(2017) 383 final}

## Sammanfattning

**Konsekvensbedömning för kommissionens förordning om fastställande av riktlinjer för elbalansering**

## A. Behov av åtgärder

**Varför? Vilket problem behöver åtgärdas?**

Balanseringsmekanismer är inte enbart en teknisk fråga som säkerställer systemets stabilitet, utan de har också betydande kommersiella konsekvenser, vilket i sin tur påverkar konkurrensen. När de systemansvariga för överföringssystemen ingriper för att balansera tillgång och efterfrågan konfronteras de ofta av **otillräcklig konkurrens i fråga om balanstjänster** på grund av bristen på tillgängliga leverantörer för att säkra balansen. Den bristfälliga konkurrensen är ett resultat av det sätt på vilket balansenergipriserna fastställs och otillräcklig gränsöverskridande överföringskapacitet (dvs. fragmenterade nationella balansmarknader). Hittills har det funnits det stora skillnader mellan balansenergipriserna i Europa och det saknas effektiva regler som möjliggör en effektiv användning av gränsöverskridande överföringskapacitet för balansering. De nuvarande metoderna för att aktivera balansenergi utnyttjar inte nätets fulla potential och lämnar tillgänglig kapacitet oanvänd. De nuvarande balansenergipriserna speglar inte alltid bristen på sådan energi och belönar inte flexibilitet.

**Vad förväntas initiativet leda till?**

Ökande volymer förnybar el, särskilt från vindkraft, och andra ändringar för att uppnå en koldioxidsnål ekonomi kräver att elsystemet kan integrera mer intermittenta och mer distribuerade produktionskällor. Den föreslagna genomförandeakten förväntas **säkerställa en balans mellan tillgång till och efterfrågan på el till den lägsta möjliga kostnaden** för kunder, för att fullborda integreringen av den inre elmarknaden.

**Vad är mervärdet av åtgärder på EU-nivå?**

De föreslagna åtgärderna kommer att ta itu med den ineffektiva användningen av det europeiska elöverföringsnätet genom förbättrad samordning, harmonisering och insyn på balansmarknaderna, och genom att **maximera användningen av tillgänglig gränsöverskridande överföringskapacitet** för balansändamål och samtidigt öka systemsäkerheten och integreringen av elmarknaderna för att **främja konkurrensen**. Dessutom kommer ett minimum av harmonisering att uppnås för att fullborda integreringen av den inre elmarknaden, medan tillämpningen av bestämmelserna kommer att överlåtas till de systemansvariga för överföringssystemen och de nationella tillsynsmyndigheterna.

## B. Lösningar

**Vilka alternativ, både lagstiftning och andra åtgärder, har övervägts? Finns det ett rekommenderat alternativ? Varför?**

Balansmarknaderna skulle kunna fungera bättre genom att man tar itu med orsakerna till bristen på konkurrens för balanstjänster, nämligen

- genom att harmonisera prissättningsmetoden för balansenergi och
- genom att använda gränsöverskridande överföringskapacitet för utbyte av balansenergi.

Följande politiska alternativ övervägs:

- **Referensscenario: Ingen ytterligare åtgärd på EU-nivå**
- **Alternativ 1: Harmonisering av prissättningsmetoden för balansenergi**
  - **Alternativ 1.A:** pay-as-cleared-metoden
  - **Alternativ 1.B:** pay-as-bid-metoden
- **Alternativ 2: Användning av gränsöverskridande överföringskapacitet för utbyte av balansenergi**
  - **Alternativ 2.A:** *Endast* gränsöverskridande utbyten
  - **Alternativ 2.B:** Gränsöverskridande *och* nationella utbyten
  - **Alternativ 2.C (förkastat):** Förstärka de regionalt reglerade enheter som utför de överstatliga balansaktörernas uppgifter

Bedömningen visade att alternativ 1.A är en förutsättning för idrifttagandet av något underalternativ under 2, och att alternativ 1.A och underalternativen under 2 således är kompletterande. Även om alternativ 2.C förväntas ge de största fördelarna finns det för närvarande ingen rättslig grund i det tredje energipaketet för att stödja det, och man beslutade därför att inte gå vidare med detta alternativ.

Bedömningen visade att **alternativ 2.B i kombination med alternativ 1.A** är det lämpligaste valet för att uppnå målen i förslaget. Denna rekommendation förutsätter en metod med clearingpris (marginalprissättning) för balansenergi, en standardisering av balansprodukter och inrättandet av EU-omfattande balansplattformar för att underlätta samordningen av driftsprocesser mellan systemansvariga för överföringssystem. En sådan samordning förlitar sig fortfarande på lokalt ansvar inom enskilda balanseringsområden, som består av ett eller flera kontrollområden men som inte nödvändigtvis omfattar mer än en medlemsstat. Strategin är således förenlig med de nuvarande principerna för driftsäkerhet.

**Vem stöder vilka alternativ?**

De flesta intressenter är positiva till införandet av en metod med clearingpris tillsammans med en bindande förordning om både gränsöverskridande *och* nationella utbyten av balansenergi. I mars 2016 betonade Florensforumet vikten av balansmarknader för en välintegrerad och välfungerande inre energimarknad och uppmanade kommissionen att snarast ta förordningen om fastställande av riktlinjer för elbalansering till medlemsstaterna.

## C. De rekommenderade alternativens konsekvenser

**Vad är nyttan med de rekommenderade alternativen (om sådana alternativ finns, annars anges för huvudsakliga alternativ)?**

Alternativ 2.B i kombination med alternativ 1.A kan leda till **betydande sociala fördelar** genom ett effektivare utnyttjande av den europeiska infrastrukturen för elöverföring, vilket leder till bättre likviditet och ökad konkurrens. De föreslagna åtgärderna kommer att göra det möjligt att kanalisera produktionsinvesteringar till platser där de är mest effektiva och minska behovet av investeringar i nätutbyggnad eller reservkapacitet för intermittenta energikällor.

I alternativ 2.B är det inte bara tillåtet för systemansvariga för överföringssystem att netta sina obalanser utan också att utbyta standardprodukter för balansering. Utbytet av standardprodukter för balansering resulterar i en mer kostnadseffektiv resursanvändning: De dyraste av de tillgängliga enheterna används för reglering nedåt, medan de billigaste tillhandahåller reglering uppåt. Den kombinerade effekten av nettning av obalanser och gränsöverskridande handel av balansenergi leder till **besparingar på omkring 479 miljoner euro per år** jämfört med referensscenariot. Endast alternativ 2.C kan fånga upp nästan alla dessa fördelar, medan alternativ 2.A kommer att missa detta.

**Vad är kostnaderna för det rekommenderade alternativet (om ett sådant alternativ finns, annars kostnaderna för de huvudsakliga alternativen)?**

De totala kostnaderna för alternativ 2.B i kombination med alternativ 1.A är förknippade med två viktiga aspekter. Den första uppsättningen kostnader är förknippad med utvecklingen av en gemensam teknisk kontrollant, och en avräkningsprocess och ett system för nettning av obalanser. Den andra uppsättningen kostnader hänför sig till inrättandet av EU-omfattande balansplattformar, inbegripet bestämmelser för clearingprocess och clearingalgoritm, överföring, underhåll och stöd. Kostnaderna under alternativ 2.B uppgår till mellan **76,1 och 96,4 miljoner euro** i utvecklingskostnader och mellan **1,8 och 4,6 miljoner euro** i årliga driftskostnader. Det kan uppstå vissa extra kostnader för intressenterna genom ändring av en del balanseringsförfaranden i det nya systemet men också kostnadsbesparingar, eftersom det kommer att finnas fler harmoniserade produkter och tjänster i hela Europa.

**Hur påverkas små och medelstora företag och konkurrenskraften?**

Förordningen kommer att underlätta deltagandet av förnybara energikällor och efterfrågeflexibilitet på balansmarknaden. Den förväntas stimulera den framtida konkurrenskraften för EU:s teknikleverantörer, t.ex. den elektroniska och elektrotekniska industrin som huvudsakligen består av små och medelstora företag.

**Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad?**

Förordningen syftar till att förbättra samordningen mellan systemansvariga för överföringssystem, genom att skapa mer transparenta och harmoniserade regler. Detta förväntas minska och förenkla deltagandet på balansmarknaden.

**Uppstår andra betydande konsekvenser?**

Vi väntar oss inte några andra betydande konsekvenser.

**Proportionalitetsprincipen**

Genom alternativ 2.B i kombination med alternativ 1.A uppnås en balans mellan att förbättra den övergripande konkurrenskraften, effektiviteten och tillförlitligheten på elmarknaderna vilket möjliggör övergången till en koldioxidsnål elproduktion, samtidigt som man främjar det europeiska samarbetet, med utrymme för nationellt genomförande.

## D. Uppföljning

**När kommer åtgärderna att ses över?**

Förordningen innehåller särskilda bestämmelser för att övervaka resultaten av de föreslagna åtgärderna. På grundval av denna övervakning och med hänsyn till den vidare utvecklingen av elmarknaderna och upprättandet av Europaomfattande balansplattformar får kommissionen besluta att ändra den föreslagna förordningen i framtiden. I förordning (EG) nr 714/2009 föreskrivs en uttrycklig rätt för intressenter att föreslå ändringar.